

ІНФОРМОВАНІСТЬ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПРО ПРОБЛЕМУ АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ

Миرونюк Іван Святославович,

д.мед.н., професор
проректор з наукової роботи,
член правління ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців
з громадського здоров'я»

Слабкий Геннадій Олексійович,

д.мед.н., професор
завідувач кафедри громадського здоров'я,
член ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців
з громадського здоров'я»

Черничко Іван Іванович

магістр другого року навчання за спеціальністю
«Громадське здоров'я»
Ужгородський національний університет
м. Ужгород, Україна

Вступ. Проблема наростання антибіотикорезистентності збудників інфекційних захворювань людини є одним із чільних викликів системи громадського здоров'я глобального масштабу. Антибіотикорезистентність збудників інфекційних захворювань має значні негативні медико-соціальні та економічні наслідки [1, 2] з невтішними прогнозами на майбутнє [3, 4]. Враховуючи вище зазначене Всесвітньою Асамблеєю охорони здоров'я у 2015 році було прийнято Глобальний план дій (GAP) щодо антимікробної резистентності [5] для боротьби з антибіотикорезистентністю. З метою забезпечення реалізації завдань Глобального плану дій боротьби з антимікробною резистентністю ВООЗ визначено Рамкову програму схематично яка представлена на рисунку.

Важливим кроком в глобальній програмі дій стало створення ВООЗ у 2015 році Глобальної системи епіднагляду за стійкістю до протимікробних препаратів (GLASS) з метою безперервного збору даних, необхідних для стратегічного планування на всіх рівнях [6].

Рисунок. Рамкова програма дій щодо стійкості до протимікробних препаратів Глобального плану дій боротьби з антимікробною резистентністю, ВООЗ (на основі [5])

Мета роботи:

Дослідити рівень ознайомлення студентів медичного факультету із проблемою антибіотикорезистентності.

Матеріали та методи.

Матеріали: за спеціально розробленою анкетною опитано 56 студентів 5-6 курсів медичного факультету.

Методи: бібліосемантичний, соціологічний, медико-статистичний, структурно-логічного аналізу. В ході проведення соціологічного дослідження збережено конфіденційність інформації про студентів-респондентів.

Результати та обговорення. Результати проведеного серед студентів старших курсів медичного факультету соціологічного дослідження наведені в таблиці.

**Рівень ознайомлення студентів медичного факультету
із проблемою антибіотикорезистентності**

Показник	абс	%
З проблемою ознайомлений досконало	5	8,9
Знаю про наявність проблеми	48	85,7
Про сутність проблеми інформації не маю	3	5,4
Знайомство із документами ВООЗ з проблеми антибіотикорезистентності	-	
Знайомство із документами розміщеними на сайті Центру громадського здоров'я МОЗ України	2	3,6
Знайомство науковими статтями з проблеми антибіотикорезистентності	4	7,1
Ознайомлений з такою дій лікаря в умовах зростання рівня антибіотикорезистентності	15	26,8
Рівень ознайомлення з проблемою під час навчального процесу		
<i>Кафедра біохімії та фармакології</i>		
Проблема під час занять обговорювалася детально	27	48,2
Проблема під час занять обговорювалася поверхнево	29	51,8
Проблема під час занять на кафедрі не обговорювалася	-	-
Рівнем отриманих з проблеми знань задоволений	27	48,2
Рівнем отриманих з проблеми знань не задоволений	29	51,8
<i>Кафедра факультетської терапії</i>		
Проблема під час занять обговорювалася детально	5	8,9
Проблема під час занять обговорювалася поверхнево	35	62,5
Проблема під час занять на кафедрі не обговорювалася	16	28,6
Рівнем отриманих з проблеми знань задоволений	9	16,1
Рівнем отриманих з проблеми знань не задоволений	47	83,9
<i>Кафедра хірургічних хвороб</i>		
Проблема під час занять обговорювалася детально	3	5,4
Проблема під час занять обговорювалася поверхнево	32	57,1
Проблема під час занять на кафедрі не обговорювалася	21	37,5
Рівнем отриманих з проблеми знань задоволений	7	11,4
Рівнем отриманих з проблеми знань не задоволений	49	87,5
<i>Кафедра педіатрії з дитячими інфекційними хворобами</i>		
Проблема під час занять обговорювалася детально	28	50,0
Проблема під час занять обговорювалася поверхнево	28	50,0
Проблема під час занять на кафедрі не обговорювалася	-	-
Рівнем отриманих з проблеми знань задоволений	31	55,4
Рівнем отриманих з проблеми знань не задоволений	25	44,6
<i>Кафедра госпітальної терапії</i>		
Проблема під час занять обговорювалася детально	23	41,1

Проблема під час занять обговорювалася поверхнево	29	51,8
Проблема під час занять на кафедрі не обговорювалася	4	7,1
Рівнем отриманих з проблеми знань задоволений	23	41,1
Рівнем отриманих з проблеми знань не задоволений	33	58,9
<i>Кафедра акушерства та гінекології</i>		
Проблема під час занять обговорювалася детально	24	42,8
Проблема під час занять обговорювалася поверхнево	15	26,8
Проблема під час занять на кафедрі не обговорювалася	17	30,4
Рівнем отриманих з проблеми знань задоволений	27	48,2
Рівнем отриманих з проблеми знань не задоволений	29	51,8
<i>Кафедра онкології</i>		
Проблема під час занять обговорювалася детально	-	-
Проблема під час занять обговорювалася поверхнево	7	11,4
Проблема під час занять на кафедрі не обговорювалася	49	87,5
Рівнем отриманих з проблеми знань задоволений	2	3,6
Рівнем отриманих з проблеми знань не задоволений	54	96,4
<i>Кафедра мікробіології, вірусології та епідеміології з курсом інфекційних хвороб</i>		
Проблема під час занять обговорювалася детально	39	69,6
Проблема під час занять обговорювалася поверхнево	12	21,4
Проблема під час занять на кафедрі не обговорювалася	5	8,9
Рівнем отриманих з проблеми знань задоволений	27	48,2
Рівнем отриманих з проблеми знань не задоволений	29	51,8
<i>Бажання отримати глибокі знання з проблеми антибіотикорезистентності</i>		
Бажає	21	37,5
Більш бажає ніж не бажає	24	42,8
Більш не бажає ніж бажає	7	11,4
З відповіддю не визначився	4	7,1
<i>Рівень підтримки відпуску антибіотиків в аптеках виключно за рецептом лікаря</i>		
Підтримує повністю	27	48,2
Підтримує з можливістю відступлення від порядку рецептурного відпуску	16	28,6
Більше не підтримує ніж підтримує	8	14,3
Не підтримує	5	8,9

Аналіз отриманих в ході дослідження та наведених в таблиці даних вказує на наступне: досконало з проблемою антибіотикорезистентності ознайомлено 8,9% опитаних студентів, а 85,7% опитаних вважає, що вони проінформовані про наявність проблеми. При цьому 5,4% опитаних про сутність проблеми антибіотикорезистентності інформації не мають. Враховуючи, що із

документами ВООЗ з проблеми антибіотикорезистентності ніхто із опитаних студентів не ознайомлений, з документами, які розміщені на сайті Центру громадського здоров'я МОЗ України ознайомлено 3,6% опитаних та з науковими статтями з проблеми антибіотикорезистентності ознайомлено 7,1% опитаних можна зробити висновок, що вказана проблема для них не є актуальною. В результаті тільки 26,8% опитаних ознайомлені з такою дій лікаря в умовах зростання рівня антибіотикорезистентності.

Проведений аналіз щодо висвітлення, під час навчального процесу, проблеми антибіотикорезистентності на різних кафедрах вказав на те, що в ході навчального процесу дані проблемі приділяється недостатньо уваги. Велика частка опитаних студентів вказало на те, що на певних кафедрах під час занять проблема антибіотикорезистентності не обговорювалася: кафедра онкології -87,5%; кафедра акушерства та гінекології – 30,4%; кафедра хірургічних хвороб – 37,5%; кафедра факультетської терапії – 28,6%. В ході проведеного дослідження було встановлено, що проблемі антибіотикорезистентності приділяють увагу під час занять тільки окремі викладачі.

Важливим результатом дослідження є те, що 80,3% опитаних студентів мають бажання отримати глибокі знання з проблеми антибіотикорезисентності. При цьому 48,2% респондентів повністю підтримує відпуск антибіотиків в аптеках виключно за рецептом лікаря.

Висновки. В ході дослідження встановлено недостатній рівень інформованості студентів медичного факультету щодо проблеми антибіотикорезисентності. Дана ситуація потребує перегляду навчальних робочих планів та підготовки навчально-методичних матеріалів за даним напрямком.

ЛІТЕРАТУРА

1. Резистентність до антибіотиків: світові ризики. *Сайт ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»*. URL: <https://moz.gov.ua/article/health/rezistentnist-do-antibiotikiv-svitovi-riziki>

2. Супербактерії перемагають: що потрібно знати про цю загрозу для людства і як бути з антибіотиками. *Радіо Свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29741624.html>
3. Петросова В. І., Вакерич М. М., Вєтрова А. О., Гал В. О., Пантьо В. В., Коваль Г. М. Антибіотикорезистентність: проблема “тихої пандемії”. *Науковий вісник Ужгородського університету Серія Біологія*, 2022; Випуск 52: 59–66.
4. Drug-Resistant Infections: A Threat to Our Economic future (March 2027). *The World Bank*. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/health/publication/drug-resistant-infections-a-threat-to-our-economic-future>
5. Global Action Plan on Antimicrobial Resistance. *World Health Organization*. 2015. URL: https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/193736/9789241509763_eng.pdf?sequence=1
6. Global Antimicrobial Resistance and Use Surveillance System (GLASS). *Офіційний сайт*. URL: <https://www.who.int/initiatives/glass>